

FÖRAKTET MOT

NASHIK Indien är en av våra nya supermakter. Samtidigt föds det fortfarande färre flickor än pojkar på grund av ekonomiska och sociala orsaker. Kvinnor har en lägre ställning på många håll i Indien – kan landet hejda utvecklingen eller kommer det enorma problemet hämma demokratis frammarsch?

TEXT: JOHAN AUGUSTIN BILD: JONAS GRATZER

FLICKORNA

MILJONTALS SAKNAS. En skev befolkningskurva i Indien gör att det numera saknas miljontals flickor i landet som ser stolt på sig själv som världens största demokrati.

UNIK CHANS. Att lära sig läsa, skriva och räkna är ingen självklarhet för Indiens flickor, men i Nashik får de en chans som många flickor på landsbygden aldrig hade fått.

”Det händer att de lägger bebisarna på trappan”

Sminket sitter perfekt. Likaså de brunröda hennatatueringarna som slingrar sig ner över hennes händer. Hon sitter på scenen med de knäppta händerna vilandes i knäet och väntar på att de omkring 1 000 inbjudna gästerna ska lovorda henne och mannen som sitter bredvid henne. De har precis gift sig på ett hotell i staden Nashik, 18 mil öster om Mumbai. Deras leenden är påklustrade, och trots det tjocka lager av puder i brudens panna lyser svetten igenom i det starka strålkastarljuset som är riktat mot dem.

BRUDGUMMENS SYSTER, läkaren Kanchi Lokwani, står nedanför scenen och beundrar det nygifta paret.

– Detta är ett arrangerat äktenskap, precis som de flesta fortfarande är i Indien, berättar Kanchi och fortsätter:

– Kärleksäktenskap har inte mycket stöd bland befolkningen. Jag vill själv gifta mig genom kärlek, men jag vet att mina föräldrar aldrig hade gått med på det – de hade bojkottat hela tillställningen, suckar hon.

Bröllopet som kommer vara i tre dagar, och som har en slutnota på minst 300 000 kronor, hade vanligtvis

betalats av brudens föräldrar. Det är en uråldrig indisk tradition som fortfarande lever kvar, framför allt på landsbygden.

– Vi tillhör kasten sindhi så vi tillåter inte att brudens familj betalar. De flesta här ikväll är välutbildade, men så fort det rör sig om mindre välutbildade människor så ger brudens familj gåvor och pengar till brudgummens familj, fortsätter Kanchi.

”Streedha” eller hemgiften är djupt rotad i den indiska kulturen och är en av orsakerna till att många indier väljer att inte skaffa flickor – eftersom familjen helt enkelt inte har råd att betala för bröllopet.

– Samhället förändras snabbt men fortfarande föredrar de flesta jag känner pojkar framför flickor, avslutar Kanchi.

På frågan vad hon själv skulle föredra svarar hon:

– Jag har inte tid med barn, men jag skulle kunna tänka mig en flicka.

I NASHIK SOM ÄR EN STAD i storlek med Stockholm går det 937 kvinnor på 1 000 män. Det finns sammanlagt 250 ultraljudsapparater i stadens sjukhus och privata

kliniker. Det är dessa apparater som är flickfostrens värsta fiende.

– Vårt mål är 960 kvinnor på 1 000 män, säger läkare Manog Chaubhari, på Nashik Corporate Hospital.

Han är anställd av kommunen att sätta fast läkare som, trots att det förbjudet, utför ultraljud för att fastställa könet, och därefter aborter till kvinnor som inte vill föda flickor. I Indien är korruptionen ett av de största samhällsproblemen och suget efter lättförtjänta pengar lockar.

– Tio procent av alla läkare hoppar på det. Det är ofta unga läkare som vill tjäna snabba pengar till den där häftiga bilen eller det där huset, fortsätter Manog.

De gravida kvinnorna blir inte anmälda för något brott, men läkarna som utför olagliga aborter får sina licenser indragna.

Manog Chaubhari riktar in sig på en viss grupp kvinnor i klinikernas pappersarkiv för att lättare sätta dit läkare som fuskar.

– När en kvinna som redan har många flickor vill göra en ultraljudsundersökning kan man lura ugglor i mossen, men ibland använder de falska namn så att vi inte ska kunna spåra dem.

Han berättar historier om byar i norra Indien där det nästan helt saknas flickor, där 6-åriga flickor ►

FAKTA
Uppgifterna varierar men det sägs att 50 miljoner kvinnor saknas i Indien som har en befolkning som närmar sig 1,2 miljarder.

FAKTA
Varje år aborteras 2-5 miljoner flickfoster enligt medborgarorganisationen Population First. Värst är läget i delstaterna Bihar och Rajasthan i norra Indien, där det på sina håll går 700 kvinnor på 1 000 män.

VIKTIG ROLL. Pojkar har en viktig roll att fylla: de ska säkra familjernas ålderdom, samtidigt som de på många håll inte innebär några utgifter när de gifter sig.

SORG. "Jag var tvungen att lämna min dotter till barnhemmet – vi har inte råd med fler flickor nu", säger Laisha som redan har en son och en dotter som hon bor med i utkanten av Nashik.

14 Reportage

Fredag 10 juni 2011

De familjer som har råd väljer att klä sina döttrar i fina kläder.

Rekha Gujar väntar sitt första barn och ska se till så att allt står rätt till med fostret.

Skolgång för barnen samt arbete för mammorna kombineras i Nashik, och är ett framgångsrikt recept.

Läkaren Kanchi Lokwani kontrollerar ultraljudsundersökningar för att se så att allt går rätt till.

► utsätts för gruppvåldtäkter och därefter blir utstötta av bymedlemmarna och får leva sina liv som prostituerade.

– Vi har en tradition i det här landet av att pojkar ska ta hand om familjerna när föräldrarna blir gamla, och män arbetar dessutom hårdare inom jordbruket än kvinnor.

Två hårda fakta som inte talar till de indiska flickornas fördel, men vad är då lösningen på problemet?

– Utbildning. Vi måste utbilda våra barn till att leva i ett jämlikt samhälle, avslutar Manog och tar bort handen från den gravida kvinnans mage som han undersöker.

REKHA GUJAR, 20 ÅR, som blir undersökt för att se att allt står rätt till med fostret, får inte veta barnets kön i förväg. Hon är precis som alla andra förstföderskor med i ett så kallat "F-register" – där alla gravida kvinnor i Nashik finns med.

– Jag vill helst ha en pojke, eftersom detta är vårt första barn. Andra barnet kvittar det om det blir en flicka, men jag och min man vill vara säkra på att en pojke för familjnamnet och traditionerna vidare, säger Rekha och ler.

FAKTA
I avlägsna byar saknas det ibland helt flickor vilket gör att de måste hämtas från andra delstater – något som leder till människohandel.

I DEN STERILA SALEN på barnhemmet ligger barnen på rad, några ett par månader gamla, andra upp till ett år. Det är helt tyst. Barnen som mestadels består av flickor stirrar med stora bruna ögon genom stångallerna som deras spjäsängar består av. I bakgrunden skymtar ett stort träskåp med leksaker i plast och en enorm brun nallebjörn. Enligt Shaila Kulkarna som har arbetat här i 30 år är det relativt vanligt att nyblivna föräldrar lämnar bort sina barn när de inte har möjlighet att ta hand om dem själva. I några fall har föräldrarna dött i aids, och ibland arbetar mammorna som prostituerade.

– Det händer att de lägger bebisarna på trappan här utanför, berättar Shaila.
Barnhemmet fungerar som ett adoptionscenter där

väntelistan för att få adoptera en pojke är tre år och en flicka två år.

– Föräldrar vill hellre ha pojkar, så har det alltid varit, fortsätter Shaila och berättar att centrat tidigare gav bebisar till länder som Sverige, men att de numera enbart satsar på att bebisarna ska stanna inom Indiens gränser.

– Vi vill främja adoption i vårt eget land – det är många indier som inte kan skaffa barn, så varför ska vi då skicka våra barn till Europa?

Utanför finns sandlådor och rutschbanor i plast uppsatta i en lekpark, med pengar från privata donationer. Ett 30-tal flickor och pojkar i åldern 6–12 skrattar och hänger upp och ner från klätterställningarna. Totalt finns 150 barn här mellan 0 och 12 år, och samtliga väntar på att hitta en indisk familj att flytta

FAKTA
1996 antogs lagen som förbjuder könsbestämning av foster i Indien, vilket för läkare kan leda till fem års fängelse. Samtidigt måste alla ultraljudsapparater registreras och reklam för ultraljud har förbjudits. Trots lagen är det endast ett tiotal åtal som väcks om året.

Vid barnhemmen i Nashik har barnen tid för lek och undervisning, samtidigt som de väntar på att tas emot av indiska familjer.

Måltider får alla som bor på barnhemmen ta del av, och pojkar och flickor äter tillsammans i stora salar.

Även flickor har rätt till undervisning. Det är mottot för allt fler indiska städer, och Nashik är en av dem.

in med. Shaila berättar att delstaten Maharashtra, där Nashik ligger, med sina 100 miljoner invånare nu satsar på att göra det lättare för föräldrar som vill adoptera.

Hon tycker att bilden har förändrats de 30 år hon har arbetat med adoptivbarn.

– Flickor som utbildar sig är mer medvetna nu. De har mer självförtroende. Och vi ser att allt fler familjer kan tänka sig att adoptera flickor.

I EN KOMMUNAL SKOLA i närheten sitter pojkar och flickor uppkläda i blå skoluniformer i rader på golvet framför sin kvinnliga lärare. Barnen, som är sex år gamla lär sig mattetalen som är skrivna på en svart griffeltavla på väggen. För några år sedan bestod klassen enbart av pojkar. Trots att den indiska regeringen ger fri utbildning för flickor på offentliga skolor har det inte varit någon självklarhet att låta flickorna gå i skola.

– Traditionerna att flickorna ska giftas bort när de är unga lever kvar hos många familjer och då skickar man bara sina pojkar till skolan, säger politiker Satyabhama

”Tai” Gadekar som arbetar med kvinnors rättigheter i Nashik.

Satyabhama pekar mot de symaskiner som står längre ner i klassrummet och berättar att barnens mammor kan arbeta här samtidigt som deras barn är i skolan – därmed ser de likhetstecken mellan skolan och en inkomst.

Mammorna i sina färgglada saris, samtliga med röda bindis, eller prickar, i pannan diskuterar att de numera ser positivt på att låta sina flickor gå i skolan och lära sig läsa och skriva och de ler mot Satyabhama – som är något av en förebild för dem. Den populära politikern berättar vidare att föräldrarna som tidigare var helt ointresserade av sina flickors hälsa, numera tar med sina tjejer till skolan där de får kostnadsfria vaccinationer.

– Det bästa sättet att få familjer att vilja behålla sina flickor är genom utbildning. Kan man inte läsa eller

skriva har man inget att komma med i vårt samhälle, säger Satyabhama.

FAKTA

På en privat klinik kan en ultraljudsundersökning med abort kosta upp emot 30 000 kronor. I en liten by kan en begagnad importerad apparat avslöja fostrets kön för 100 kronor, och det är fortfarande vanligt att kvinnor på landsbygden gör aborter på egen hand med hjälp av örter.

PENGAR ÄR ÄVEN EN bidragande faktor och Maharashtra delstatsregering har de senaste tre åren gett motsvarande 2000 kronor till familjer som genomgår sterilitet först efter att de fått sin andra flicka. Dessutom får alla gravida kvinnor som registrerar sig 150 kronor, samt pengar till en speciell diet.

Tayara Shaikh är hemmafru men har precis kommit till skolan efter att ha hört talas om jobb möjligheterna här. Magen putar och Tayara ska när som helst föda sitt första barn. Med skolans hjälp kan hon skapa sig en framtid för sig själv och sitt barn.

– Jag vill hellre ha en flicka – om vi kan jobba och tjäna pengar spelar det ingen roll längre, säger Tayara och smeker sin blodröda sari utanpå magen. ■